

MỘT CHUYẾN RA KHƠI

LS. NGUYỄN HỮU THỤY

Khi ra tù việc đầu tiên tôi nghĩ đến là phải tìm đường vượt biên dù lúc này đã có tin phong thanh là sắp có chương trình đi chính thức. Tôi đã có giấy tờ bảo lãnh, nhưng tôi chẳng tin Việt cộng, không biết chuyện ra đi chính thức có thật không. Vả lại tôi đã quá chán ghét sự quấy rầy của mấy thằng công an khu vực. Thôi thì tìm đường vượt biên. Sớm ngày nào hay ngày ấy.

Những ngày ở tù, nhiều anh em đã ráo riết học tiếng Anh để chuẩn bị

cho một tương lai tươi sáng hơn. Tôi nghĩ khác, có lẽ vì gần gũi. Ở tù chẳng biết ngày nào ra. Thôi thì kiếm một thứ gì thật mất thì giờ để tiêu khiển, tôi học chữ nho. Bây giờ mới thấy là thời gian không còn nhiều nữa. Tôi cuống quýt học tiếng Anh. Bên mình tôi lúc nào cũng có một quyển truyện tiếng Anh và một quyển tự vị.

Tôi cũng nhận được một số quà từ ngoại quốc gửi về để làm phương tiện sinh sống và gom tiền chuẩn bị vượt biên. Có người mách và chỉ mối cho tôi đi thu mua vải vụn của hợp tác xã đem về bán lại kiếm lời. Tôi làm theo, nhưng nghề lái buôn của tôi không khá được. Tính ra tiền thì đi buôn cũng có lời đấy, nhưng qui ra vàng thì vốn mỗi ngày một hao hụt. Thôi thì tìm đường ra đi gấp, kéo càng để lâu thì chẳng còn tiền đâu để lo chuyện vượt biên.

Chuyến đi đầu tiên thì đã bị lừa. Nằm trong ruộng nơi điểm hẹn đến gần sáng mà chẳng thấy tàu bè đâu cả. Không thể chờ được nữa nên phải tìm đường tháo chạy. Mò ra được đến đường cái thì trời đã gần sáng. Đường vắng hoe, không một bóng xe

cộ. Đang hoang mang không biết làm sao để về nhà thì may quá có một chiếc Honda chờ tới. Vẫy đại thì người lái xe dừng lại. Theo thói quen, ở Việt nam mua bán gì cũng phải mặc cả, kể cả việc đi xe, nhưng vừa mở lời đã bị chú xe ôm gạt ngang:

- Chân căng lấm bê bê, gai mắc cỡ cửa đây, ai chẳng biết là vượt biên, mà còn đứng đây mặc cả.

Thấy hấn nói có lý bèn chấm dứt ngay cuộc mặc cả và lên xe cho hấn chở đi cho khuất mắt bọn công an biên phòng đang sục sạo khắp nơi để tìm người vượt biển.

Về đến nhà, tắm rửa xong, lật quyển chuyện tiếng Anh và quyển tự vị kế bên để học tiếng Anh, thì vừa lúc tên công an khu vực tự tiện đẩy cửa vào. Thấy tôi vẫn ngồi nguyên chỗ cũ như mọi ngày, nên nói bâng quơ năm ba tiếng rồi bỏ đi.

Được mấy ngày lại có người đến rủ vượt biên nữa. Lần này là một anh sĩ quan cảnh sát, bạn đồng tù. Anh ta giới thiệu tổ chức vượt biên của người chị, tổ chức rất là chu đáo, ra đi chắc hẳn chuyến này phải thành

công. Tôi hoan hỉ và đóng tiền tham dự.

Tới điểm hẹn, vừa xuống xe lam ba bánh và chạy tạt vào bờ ruộng thì đã nghe súng nổ. Thôi hỏng rồi, tụi công an đã lọt vô tổ chức và biết mọi đường đi nước bước của chúng tôi, nên đã chờ sẵn chúng tôi ở đây để bắt. Dù sao cũng phải chạy thực mạng may ra có thể thoát. Hai giờ sáng thì đã thấy công an thấp thoáng chung quanh. Vất vội cái túi sách trong có áo phao đi biển mua ở chợ trời để phi tang. Búng luôn chiếc nhẫn vàng đem theo làm vật hộ thân vào bụi cây. Chiếc nhẫn này chẳng phải là tang vật vượt biên, nhưng ghét mặt quăng đi, chẳng để cho bọn công an làm giàu.

Về đến đồn, tôi được đưa ngay vào phòng thẩm vấn. Viên công an chấp pháp ngồi chờ sẵn với ấm nước trà để trên bàn. Chủ nhân chưa kịp hỏi, tôi đã chỉ ấm nước trà và ngỏ lời.

- Cho xin miếng nước.

- Uống đi.

Chạy cả mấy tiếng đồng hồ, khát nước quá nên chơi hết bình nước của

tên công an. Bây giờ thì việc hỏi cung bắt đầu. Tôi đã tiên liệu trước trường hợp có thể bị bắt, nên đã chuẩn bị trước một lý lịch giả, một cái tên rất ngờ nghệch là Nguyễn Văn Mịch và khai tăng hơn tuổi thật là 15 tuổi và nghề nghiệp là thợ uốn tóc. Tôi tránh không khai là thợ hớt tóc vì sợ rằng trong trại giam dao, kéo, tông-đơ dễ kiếm, nhờ chúng giao kéo bảo mình hớt tóc mà không làm được thì lộ tẩy hết, còn đồ nghề uốn tóc thì dễ giấu gì có sẵn trong trại giam

Bực mình vì những câu trả lời ảm ờ của tôi và bị uống hết ấm trà, tên cán bộ chấp pháp sáng giọng:

- Anh đừng có vờ vịt nữa, trông bộ dạng của anh thì ít nhất cũng là đại tá sê-i-a. Khai thành thật đi để được khoan hồng.

- Cán bộ hỏi tử tế thì tôi trả lời, còn chụp mũ là sê-i-a thì tôi không thể nói chuyện được nữa.

Tôi không thể nói chuyện được nữa thật vì sau đó tôi bất tỉnh. Tôi hoàn toàn không nhớ là bằng cách nào chúng đánh tôi bất tỉnh, chỉ biết rằng sau khi tỉnh dậy vào sáng hôm sau thì

thấy mình đang nằm trong phòng giam. Kiểm soát toàn thân thể, chỉ thấy một vết thương ở cằm, không đau đớn gì nhiều, chỉ có máu là ướt đầm áo sơ-mi. Nhìn qua khe hở của phòng giam vào sáng hôm đó, tôi thấy bầu đoàn thể tử của chủ tàu đang bị giải vào phòng chấp pháp. Chỗ chúng tôi xuống cách tàu vượt biên cả hai cây số và chủ tàu cũng như chúng tôi đều bị tóm gọn thì chắc hẳn tổ chức của chúng tôi đã bị gài bẫy và bị tóm trọn ổ.

Ở phòng giam được hai ngày thì chúng cho tôi ra phòng tại ngoại có lẽ vì chúng thấy tôi có vẻ già và lại bị thương nữa. Nhờ vậy tôi mon men ra vòng rào kẽm gai và vẫy một cậu thanh niên đang chặn bờ. Tôi quăng ra một mảnh giấy có địa chỉ gia đình và một ít tiền lẻ còn dấu được trong cặp quần. Cậu thanh niên cũng tử tế, lấy tiền của tôi nhưng đã về Sài Gòn báo cho gia đình tôi biết, chứ lấy tiền rồi chẳng làm gì thì tôi cũng chịu thua thôi. Sáng ngày hôm sau đã thấy người nhà tôi lò dò vào văn phòng ban chấp pháp. Theo kinh nghiệm của những người đi trước, chạy càng sớm càng tốt. Chạy ngay

tại địa phương bị bắt, thì sẽ ít tốn kém hơn và chóng được thả. Chờ lên quận thì sẽ tốn tiền nhiều hơn và thời gian giữ lâu hơn. Chờ cho đến lúc lên tỉnh thì tình hình càng trầm trọng.

Biết người nhà tôi đã đến và chắc chắn đã có sự chạy chọt nên bây giờ tôi "yên tâm cải tạo" và chờ ngày ra.

Hôm sau tôi được gọi lên chấp cung. Cán bộ chấp pháp đưa cho tôi một tờ giấy và bảo tôi thành thật khai báo.

Tôi ngồi ra chiều suy nghĩ rồi bắt đầu viết mấy chữ như gà bới. Chừng 15 phút sau tôi chìa tờ giấy khai báo ra và hỏi:

- "Cộng hòa xã hội chủ" bây giờ đến nếp giấy rồi, không đủ chỗ để viết "nghĩa Việt nam" thì phải làm sao?

Tên cán bộ gắt lên.

_ Thì xuống hàng viết tiếp chứ còn làm sao nữa.

Một giờ sau thấy tôi viết chưa được một trang giấy, chữ chạy lên chạy xuống nên sốt ruột thu lại giấy và bắt đầu hỏi. Tôi một mực khai là đi thăm con ở Vũng tàu nữa đường thì bị bắt chứ già cả rồi mà tiếng tây tiếng u thì

chẳng biết nên gán cho tội vượt biên là oan uổng cho tôi. Tôi còn khai một địa chỉ giả làm địa chỉ nhà tôi và yêu cầu cán bộ liên lạc để xác minh sự việc cho tôi sớm được minh oan và trở về với gia đình. Đã ở tù rồi nên tôi biết thừa mỗi đơn vị hành chánh là một xứ quân, chúng chẳng bao giờ liên lạc với nhau để xác minh sự kiện nên tha hồ khai gian mà không sợ bị phát giác. Sau một hồi khai báo không kết quả, chúng đuổi tôi về phòng.

Về phòng giam, nóng quá, tôi cởi trần cho mát. Tên cán bộ trông phòng thường gọi tôi là ông bố, đứng lại ngắm nghía rồi phán.

-Ông bố mặt thì già mà trông người còn ngon quá há.

Tôi chột dạ, từ đấy không dám cởi trần nữa, sợ lòi đuôi tội khai tuổi giả.

Chưa đầy một tháng thì tôi được thả ra. Việc chạy chọt đã có kết quả. Tôi đứng ở cửa phòng chấp chờ làm thủ tục phóng thích và nhận lại đồng hồ, thắt lưng và mấy món lặt đã bị thu giữ khi bị bắt. Tuy nhiên không có thủ tục phóng thích gì cả và cũng không có dấu hiệu gì là chúng nó sẽ

đem đồ ký gửi trả lại cho tôi. Một tên công an còn dục.

-Anh kia chưa về đi, còn đứng đấy làm gì.

Biết là chúng nó muốn cướp cạn đồ của tôi nên đành đi cho khuất cái chốn này. Lúc về tôi cũng ghé ngang qua địa chỉ tôi khai gian xem là nhà ai thì thấy là một nhà thờ tin lành. Về nhà cũng có công an khu vực đến hỏi thăm nhưng nói dối quanh quẩn và chìa ra mấy điều thuốc lá ba số năm nên mọi chuyện lại yên ổn.

Đang ngồi buồn vì không biết lấy tiền đâu để đi nữa vì mấy lần đi thất bại đã cạn vốn thì một cậu em họ tới chơi và hỏi tôi còn ý định đi nữa hay không? Chắc chắn câu trả lời là có nhưng hết tiền để đi tiếp nữa rồi. Cậu em này làm nghề dạy tiếng Anh, có một cô học trò mà cha mẹ là chủ tàu đang định cho con đi vượt biên nhưng ngại không giám cho con gái đi một mình nên đề nghị cậu em đi cùng cho có người lớn bảo vệ. Cậu em tôi đã có lần vượt biên và bị bắt nên không giám đi nữa và muốn nhường cho tôi. Cậu em cho biết chuyến đi này không phải trả tiền trước, chỉ trả tiền

sau khi đã đến nơi, chỉ có một điều kiện là phải cho chủ tàu xem mặt để xem có đáng tin cậy để giao con gái họ hay không. Việc gặp gỡ chủ tàu không có gì trở ngại.

Đến ngày hẹn, tôi được chở đến trước bệnh viện Hùng Vương trong Chợ lớn. Tên tôi nhớ không biết có đúng không, nhưng cũng là một bảo sinh viện như bệnh viện Từ Dũ ở Sài Gòn. Lần này giờ hẹn là buổi sáng sớm chứ không phải là đêm hôm như những lần trước. Tại đây tôi đã thấy rất đông người tụ tập. Suốt dọc đường, mỗi người một cái bị đứng ngơ ngáo. Nhìn cảnh này, dù ngu si đến mấy thì công an cũng phải nhận ra là những người vượt biên. Lỡ rồi, tôi cũng đành đứng như mọi người.

Đang đứng chờ thì một anh bạn quen đi ngang. Sau khi bắt tay, tôi còn hẹn anh bạn ngày mai đến tôi chơi. Đang đi vượt biên, đâu có giám nói ý định đó với ai, dù là bạn bè.

Một lát sau có một chiếc xe công an chạy tới, tiếp theo sau là một chiếc xe bít bùng. Hai chiếc xe đỗ lại và tám bạt sau xe bít bùng được vén lên. Sau một cái vẫy tay của một người

đứng trong thùng xe, mọi người chạy tóa lên xe và tôi cũng làm theo như mọi người.

Bấy giờ tôi mới được biết, chuyến đi này do công an tổ chức. Công an tổ chức nhưng cũng không có gì bảo đảm là chuyến đi sẽ thành công. Những chuyến đi như thế này, công an sẽ đề cho đi thoát vài chuyến để kiếm tiền rồi bắt vài chuyến để lập công. Thôi cũng phó mặc cho số mệnh.

Đến trưa thì xe xuống đến Long an và xuống thẳng thuyền lớn chứ không chuyển từ thuyền nhỏ hay taxi như những vụ vượt biên thường thấy khác. Thuyền chạy trong sông đến đêm mới ra đến cửa biển. Suốt một buổi chiều lên đèn trong sông, mọi người đều lo lắng thấp thỏm vì công an có thể ập ra và bắt giữ bất cứ lúc nào.

Khi thuyền ra cửa biển thì trời đã sập tối. Tôi nghe tiếng súng nổ bâng quơ đâu đó và vang vọng từ trên phòng lái có tiếng chửi thề.

-Tàu này 12 máy, tàu công an biên phòng chỉ có 2 máy, có đuổi được không?

Mọi chuyện đều tốt đẹp, chỉ có điều được thông báo là taxi chở tài công đi biển và hải bàn đã di lạc nên tàu ra biển mà không có tài công đi biển và hải bàn. Thôi lỡ rồi đành tiếp tục cuộc hải trình. Không có hải bàn đành đốt một bó hương cắm trước mũi thuyền, ngắm theo sao mà tiến bước.

Bốn ngày đêm, bấy giờ là tháng ba năm 1987, biển yên sóng lặng, không hải tặc, chỉ có những biến cố nhỏ như tàu hết dầu, kiểm soát lại thì những thùng dầu dự trữ đều là những thùng không nhưng may mắn vớt được một thùng dầu trôi bơ vơ trên đại dương mênh mông.

Sau bốn ngày đêm lên đèn trên biển thì mọi người thấy đất liền và đang mừng rỡ thì có một người la lên.

- Thôi chết rồi, trông như là đảo Phú quốc.

Mọi người đang hoang mang bán tín bán nghi thì thấy có ca-nô chạy ra. Lính lố ngố trên ca-nô nhưng chắc chắn không phải là công an Việt cộng. Thôi thoát rồi, chúng tôi đã đến được nơi muốn đến. Thuyền đã

cập bến Mã lai. Bây giờ đại diện chủ tàu đi thu tin nhắn của mọi người để báo tin cho gia đình ở Việt nam là đã đến nơi.

Cao ủy Tị nạn đã tiếp xúc và chúng tôi được tiếp tế mì gói và nước uống. Không có nước sôi để pha mì, chúng tôi ăn mì khô và uống nước ngon lành. Một cô gái vui vẻ lại bắt chuyện.

- Cháu thấy bác hay thật, trong bốn ngày trên biển, không bao giờ thấy bác ăn và ngả lưng. Chỉ thấy bác ngồi hút thuốc.

Tôi lịch sự cười trả lời nhưng im lặng không lên tiếng. Tin tưởng người tổ chức là trong chuyến đi, đồ ăn sẽ được cung cấp đầy đủ nên hành lý của tôi chỉ có một bịch thuốc rê và một bình nước. Kết quả là chỉ có thể hút thuốc trừ cơm. Còn chỗ ngủ, thuyền chật cứng, đàn bà con gái nằm la liệt, làm sao tôi có thể kiếm chỗ ngả lưng.

Máy xe buýt của Cao ủy Tị nạn chở chúng tôi về Terengganu, một thành phố nằm đối diện với đảo Pulau Bidong. Trên đường đi, tôi chú ý đọc những bảng gần đường để kiểm soát

xem trình độ tiếng Anh của mình đến đâu. Chẳng hiểu được người ta viết cái gì. Một lúc sau mới chợt nghĩ ra, đây là xứ Mã lai, người ta viết tiếng Mã lai chứ không phải tiếng Anh.

Chúng tôi ngủ lại Terengganu một đêm, tại đây chúng tôi được Cao ủy Tị nạn phát quần áo quỳên góp được, cũ người mới ta. Nhìn đám tị nạn mới tới là một hoạt cảnh vui mắt: quần áo đủ kiểu, đủ cỡ, và cũng đủ màu sắc nữa: xanh, đỏ, tím, vàng.

Ngày hôm sau được tàu Blue Dart chở ra Pulau Bidong. Trên cầu tàu Jetty của đảo Pulau Bidong tôi thấy nhiều người đứng lố nhố. Tôi nghĩ là những người ra bãi biển hóng gió hoặc những người hiếu kỳ ra cầu tàu để xem có gặp ai quen không. Tôi đã nhầm, họ đã ra để đón tôi. Đêm hôm trước anh Nguyễn Tường Vũ, cố vấn của đảo cho anh em trên đảo biết là trong số những người mới tới có tôi, nên một số anh em ra đón. Tôi không nhớ tất cả những anh em này, chỉ nhớ có anh Trung tá Thọ, nhảy dù, và Trung tá Quang, Thủy quân lục chiến. Anh Thọ ngỏ lời:

- Anh trại trưởng hiện nay tệ quá, làm gì cũng rập theo ý Mã lai, chẳng để ý gì đến quyền lợi của mọi người trên đảo nên chúng tôi muốn làm cuộc đảo chính đưa anh lên thay. Chẳng gì anh cũng là người "văn võ toàn tài", văn cũng là thầy cãi và võ cũng là quan tư nhà nước.

Tôi trả lời là tùy anh em, cố gắng làm được gì thì cũng giáng làm.

Ngay buổi sáng hôm sau, tại sân vận động của trại đã có một cuộc mít tinh của toàn thể trại viên để bầu trưởng trại mới và tôi đã đắc cử.

Mới lên đảo ngày trước thì ngày sau đã được bầu làm trại trưởng, làm quan trên đảo Pulau Bidong và bắt đầu cuộc đời tị nạn.

Người viết trong Steering Committee trên đảo Pulau Bidong.

Sau ngày ra tù về tội vượt biên, tôi gặp một anh bạn mày tao và đã bị mắng:

- Mày dở ẹc, phải đi theo tao thì mới khá được.

Tưởng gì, hoá ra sau khi tôi đi thoát, nghe tin bạn tôi dẫn cả gia đình vào tù về tội vượt biên.

Bây giờ thì bạn tôi cũng đã sang được Mỹ theo diện HO. Mọi chuyện vui vẻ cả.

Ở đảo ít ngày thì tôi nhận được thư nhà từ Sài Gòn gửi qua cho biết là sau khi tôi đi, công an khu vực đã đến hỏi tôi. Người nhà cho biết là không biết tôi đi đâu và không thấy về. Tên công an khu vực mọi khi rất khó chịu, hôm đó bỗng trở nên vui vẻ và nói: "Mừng cho gia đình và anh ấy", rồi bỏ đi. Rõ khỉ! bắt không được đành tha làm phúc.

Thế là tôi đã sống trọn kiếp làm gà què ăn quần cối xay chung quanh tòa án: làm luật sư, làm tòa, và ba lần làm tù, làm tù cải cách ruộng đất, làm tù cải tạo, rồi tù vượt biên. Quanh quần chung quanh tòa án ngần ấy chuyện cũng đủ hết một đời.